

२८ प्रियमेध आङ्गिरसः। पवमानः सोमः। गायत्री।

एष वाजी हितो नृभिर्विश्वविन्मनसस्पतिः। अव्यो वारं वि धावति ॥ ९.०२८.०१

एषः- अयं सोमः। वाजी- अश्ववद्धावन्। नृभिः- उपासकैः। हितः- हृदये निहितः। विश्ववित्- सर्वज्ञः। मनसस्पतिः- मनसः पालकः। अव्यो वारम्- सरणशीलरसस्य स्वस्थान एव रक्षाकरमुपलब्धिस्थानमित्यर्थः। रसव्यञ्जकम्। रसस्य प्रवेशस्थानम्। वरणीयं प्रतीकम्। वि धावति ॥१॥

एष पवित्रे अक्षरत्सोमो देवेभ्यः सुतः। विश्वा धामान्याविशन् ॥ ९.०२८.०२

एषः। सोमः- रसः। विश्वा धामान्याविशन्- सर्वव्यापी सन्नपि। देवेभ्यः- द्योतनशक्तिभ्यः। सुतः- निष्पादितः। पवित्रे- शुद्धे प्रतीके। अक्षरत्- स्रवति ॥२॥

एष देवः शुभायतेऽधि योनावर्मर्त्यः। वृत्रहा देववीतमः ॥ ९.०२८.०३

एषः। देवः- द्योतनशीलः। अमर्त्यः- अमृतस्वरूपः। वृत्रहा- आवरणध्वंसकः। देववीतमः- अतिशयेन देवानामनुभूतिभूतः। योनौ अधि- ऋते स्वसदने। शुभायते- शोभते ॥३॥

एष वृषा कनिकददृशभिर्जामिभिर्यतः। अभि द्रोणानि धावति ॥ ९.०२८.०४

एषः। वृषा- वर्षकः। दशभिर्जामिभिः- दशदिग्वर्तिमूलशक्तिप्रवाहैः। यतः- धृतः। द्रोणानि- शुद्धप्रतीकपात्राणि। अभि- आभिमुख्येन। धावति ॥४॥

एष सूर्यमरोचयत्पवमानो विचर्षणिः। विश्वा धामानि विश्ववित् ॥ ९.०२८.०५

एषः। पवमानः- शोधकः। विचर्षणिः- विद्वान्। विश्ववित्- सर्वज्ञः। विश्वा धामानि- सर्वसदनानि। सूर्य- आत्मसूर्यं च। अरोचयत्- प्रकाशयति ॥५॥

एष शुष्म्यदाभ्यः सोमः पुनानो अर्षति। देवावीरघशंसहा ॥ ९.०२८.०६

एषः। शुष्मी- बली। अदाभ्यः- अदम्भनीयः। पुनानः- पवमानः। देवावीः- देवरक्षकः।

अघसंशहा- व्यर्थवादहा। सोमः- रसः। अर्षति- गच्छति ॥६॥

Dr. Rangraji